

İSLÂM VE EDEB

Benden İslâmın bir portresini istediniz. Güzel resim yapamam ama kelimelerden bir resim yapacağım. Bunu seyrederseniz İslâmın ne olduğunu anlarsınız.

Nur yüzlü, alnı açık, tertemiz, her türlü illet ve hastalıktan salim, kalbinde Nuru Muhammedi bulunan 35-40 yaşlarında kâmil bir insanı gözünüzün önüne getiriniz.

Bu zeki gencin yanına, saçları beyazlamış nurani yüzü ile ihtiyarlık nushasını koyunuz. Bu ikisinin arasına harikulâda sevimli, helâl süt emmiş güzelim çocukluk nushasını ilâve ediniz. Üçünü el ele veriniz. Çocukluk. Gençlik. İhtiyarlık.

Bu üç çağın hepsi birden hakiki islâm tipidir. Şimdi bu insanı Nur-u Resulullah ile yıkayınız, içini Allah ile doldurunuz. İşte ahseni takvim yaratılan insanın portresi budur.

Bu insanla biraz konuşalım. Bu insan yalan bilmez, gıybet yapmaz, hasedi yoktur. Ölümünden korkmaz, herkese kardeş nazarı ile bakar. Hayvanlara kadar şevkat gösterir. Hiddet bilmez. Sabır kanaat zırhına bürünmüştür. Bu gibi insanlar ruh fatihleridir.

Bunların iki büklüm hallerine, sarı benizlerine, derin tevazularına rağmen, onları insanlar üstüne çıkararak kuvvet at şeklindedir. Fakat bu at göze görünmez. Bu atın timsali Resulü illiyine götüren buraktır. Bu ata binmeğe namzet olan, niçin, neden olduğunu lâkırdılarını da bilmez.

Bunları bir sürü boş lâflarla izaha kalkmaz. Kader başa geldiği zaman, gönderene kafa tutmaz.

Bildiği tek birşey vardır : Başım üstüne hoş geldin, sefalar getirdin.

Bu gibilerin ibadetlerinde riya, bütün işlerinde yalan, midelerinde haram Kat'iyen yoktur. Böyle bir kimseyi kimse ürkütemez, Korkutamaz, sarsamaz. Hatta ne cin taifesi ne de insan, ne yer haşeresi, ne de yırtıcı hayvan. Hiç bir mahlûk ona dokunamaz.

Bu yolda yürüyenlerde kat'iyyen yalan yoktur. Bunlardan ne denizdeki balık, ne de uçan kuş bile kaçmaz. Sokulur yanına kırk yıllık dostmuş gibi.

Bu gibi insanlar felâket karşısında bir anlık sabırları için Veli olmuşlardır.

Bu günün dünyasında müslümanın dostu Allah ile aynı sayıdadır.

Bu ismi sedef içinde inci gibi sakla.

Bir damla su bir şey ifade etmez. Fakat bir kaya kovuğuna girip dönerse kayayı çatlatır. Buhar olursa bir gemiyi yürütür.

Hakiki iman sahiplerinin sözünden, işinden, işaretinden sakınmak gerek. Çünkü onlar Hakla konuşur Hak'la hareket ederler.

Sözleri kâinatı yerinden oynatır.

Küçük bir yüz buruşturması insanı ömür boyunca süründürür.

Böyle insan bir bakışla uçan kuşu yere serer. Sözü ile kitleleri coşturur.

İnkâr yoluna sapanın ömrünü harabeder.

Bir veliyi düşün. Hele bir Allah dostunu an. Belki uzaktan kulağına bir ses gelir. Belki ruha ilâhi bir nefes erişir. Belki gönül gönüle nur âleminde bir pencere açılır.

Bilinmez. Olur ki bir an sonra sen de bir Allah dostu olursun.

İçinde Allah zikredilen ev diri. Allah zikrolunmayan ev ölü gibidir buyurmuştur Resulullah.

Bu dünya fanidir. Bekası Allah rızasıdır. Bâki kalacak Allah muhabbetidir.

Geçen günlere, maziye sahip çıkamazsın. İstikbal malûm değil, halinden memnun ol.

Dünyada küfrün, zulmün neticesi yoktur.

En keskin ateşin sonu küldür.

Bu dünya bu âlem dayanma pazarıdır. Darılma pazarı değil.

Allah'ın mahlûkatına hakaret nazarı ile bakma, kimseye noksan nazarı ile bakma. Baktıklarına merhametle bak.

Kimseye dünya için tevazu etme. Tevazunuz Allah için olsun.

Muhammed'in güneşine karşı kalp pencereni açık tut, kapama, karanlıkta kalırsın.

İyi insanların duasını al.

Şüphede olma ayık ol.

Bu sözleri ölüm anına bırakmayınız.

Kıldığın namazda huzur bulamıyorsan bunda haram lokmanın payı çoktur.

İlâhi mıknaatı her insanı çeker yeter ki sen çekilecek nesne ol. İçin riya, haset, dedikodu, haram ile dolu olursa, mıknaatı her an mevcut fakat sen çekilme hassanı kaybettin demektir. Kabul edilmez değil, Allah'ın huzuruna bu şekilde kabul edilemezsin.

Cesedin utandığı için senin haberin olmadan götürmüyor demektir. İşte bu anlaşamamazlığın içindeki boşluk şeytan dediğindir.

Allah'ı ananların yanına şeytan sokulmaz. Abdestli olanın yanına yaklaşamaz. Kabahatleri; gafletleri başkasına yükleme. Allah, kulum yine utanmasın diye belki tövbe edip kendini yıkar diye, büyük hayâsından dolayı araya şeytanı sokar.

Temizlendikten sonra gelsin diye... Şeytan zaten uzak kalmışların sırrıdır. Uzak kalmak: Yanaşma edep ve temizliğine henüz varmamış olmandandır.

Kul Allah'dan razı olmalıdır.

Allah kulundan daima razıdır. Doğruyu bulma arzusu arttıkça gaflet azalır. Bunun içindir ki ibadetlerde uyku azalır. Meleklerde bundan dolayı uyku yoktur.

Uyku gaflettendir ve bir noksandır. Hayır işler ayık ve uyanık olmadadır. Şer işler gafletde toplanmıştır.

Zâhiri uykudan kurtulmak için az yemeli, az içmeli, çok yeme içende de uyku çoktur. Çok yiyenler rahat ibadet yapamazlar. Oruca dayanamazlar.

Bilhassa haram yiyenler tam gaflet içindedirler. Haramın azı da çok sayılır.

Kismetde olmayan bir şeyin ardına düşmek büyük bir yükür, dünya azâbı da budur .

En büyük dert, imkânsız şeylerle uğraşmaktır. Kısmetine yazılı bir şeyi istemek de ayrı bir görgüsüzlüktür, daha doğrusu hırstır. İbadet ve kulluk yönünden incelenecek olursa buna şirk demek de olur. İhlâs sahibi kulluk hakkını ödemeye bakar. Ötesini efendisine bırakır.

Bir kimsenin kalbinde yalnız maddi taraf varsa o, zahit değildir. Belâ gelince sızlanmak, zarar görünce ağlamak hafif bir musibet karşısında kızmak, bunların içinde nefsin isteği gizlidir. Bunların hepsi insanı dünyaya bağlar. Bu bağlantı ölmeyeceğim der gibi haldir.

Bu halin değeri bir nohut kadar bile olsa, dünya sevgisini gönülden sökmek lâzımdır. Asıl rahatlık bundan sonra başlar... Kalbinden sıkıntı kalkar. Dertlerin hepsi dünyayı sevmekle başlar. Yaşlandıkça zevk azalır. İnsanlar bunu hisseder, o zaman ibadete kendini verir.

Dünya sıkıntısı çoğaldıkça, Allah'a karşı bir perde çıkar. Ahiret nimetlerini de kalbinden çıkaracaksınız.

Allah rızasını istiyorsan, yaptığın amelin öbür âlemde mükâfatını istemeyeceksin. Yapılan işlerin neticesi mükâfatsız kalmaz. Bu halde onları düşünmek kibir olur.

Acaba olur mu sözünde şüphe gizlidir. İşte bu nokta da huzur ile azap yolunun kavşak noktasıdır. Bu noktada milyonlarca insan yuvarlanır gider. Allah'ın adeti budur. Nefse uyararak yenilenler haramdır. Kur'an ve hadise göre mubahtır.

Haram ile helâl arasında kalanların ne işlenmesinde sevap, ne terkinde azap vardır.

Emirle olur bunlar. Herhangi bir iş yapmak için ruhi bir emir beklerler. Fakat bu herkesde olmaz. Yalnız Velilerde olur. Burada emir, işaret beklemek yoktur. İradeden soyunmuşlardır. Kadere tabi insanlardır. Allah'ın fazl ve ihsanı ile iş görürler.

Kendi şahısları için ne iyilik düşünürler, ne kötülük. Bunları kader eli çevirir. Kader yardımlarına koşar. Bu büyük bir iştir. Sözle anlatılmasına imkân yoktur.

Bunların zamanları, halleri çok gariptir. Bazen ağırlık duyarlar, bağırırlar. Fakirlik zenginlik bunlar için bir mesele değildir.

Bazen de dillenirler. Ömürleri çok garip hadiselerle doludur. Allah kutsiyetlerini artırsın onların...

Bunlar salihlerdir. Bunların bir kısmı vardır tamamıyla kapalıdır. Onları veliler bile anlayamazlar. Örtülüdür. Allahdan başka kimse onları bilemez. Allahdan ona bir meslek nasip edilmiştir., onun içine kendini gizlemiştir. Sen ben gibi cemiyet içinde yaşarlar.

Kimseye hor gözle bakma... Burada sözle söylenmesi gerekmeyen kokular vardır, kokular vardır...

Allah her şeye kadirdir ayetini hatırla, bütün manevi haller saklıdır. Allah dostu bunları saklamaya mecburdur. Saklanması lâzım gelen şeylere (gabıs) denir. Kaderle hareket ederse (bast) serbest halidir. Kerameti saklamak zorundadır. Kaderde saklayacak birşey yoktur. Olacak iş kendiliğinden olur. İradei ilâhiyeye râci ve tabi hareket eden bir kimsenin kaderden haberi yoktur.

Kendinden bir keramet çıkarsa farkında değildir. Bunu da saklayacak. Çünkü iyi görünenin sonu fena olabilir.

Veli Allah'ın himayesindedir. Şeytan ona yaklaşamaz, meclisine bile gelemes. Onun yanında en korkunç ve tehlikeli zamanlarda sen de bulunursan onun görülmeyen ilâhi muhafaza semsiyesi altına girmiş olursun.

Eğer bir derdin varsa, Allah istemedikten sonra kimse şifa veremez. Derdi Allah verdi şifayı kul verir deme. Derdi veren Allah Şifa sebebini de veren odur.

Onlar Hak'ka koşan kimselerdir. O'nun mülküne ortak yoktur, Onun izni olmadan iyilik ve kötülük olmaz.

Zorla sabır iyi bir şey değildir. Sabırlı olmak lâzımdır.

Şer geldi ama, sen bunun Allah'tan geldiğini bildin, bildiğin halde edep göster üzerine al. O'na yükleme. Gizle.

"Ben nefsimi zulmettim" dedi Hz. Adem. Al. Ona yükleme gizle. Hz. Adem şeytanın Allah tarafından kendini kandırılmaya gönderildiğini bildiği halde, Allah'ın bu hikmetini sakladı. Bu işi kendi üzerine aldı.

Ben nefsimi zulmettim dedi. Ve onun için duası kabul olup, cennete namzet seçildi.

Bir vücut için kalp ne ise, iman sahibi için de sabır odur. "Sabır imanun hepsidir" buyurmuştur, Resulullah...

Şükür, nimeti saklama kabıdır. Mü'min Allah'ın emirlerine

göre hareket eder. Veli, Fenafillah kadere uyarak hareket eder, kader kudret eliyle hareket eder, haberi yoktur.

Allah Gayyurdur. Kulun kendinden başkasını sevmesini istemez.

Çok dikkatli olmak gerek. Duan kabul olmadı diye Allah'a mı darılacaksın. Dua edin vereyim diyor, sonra de vermiyor. Bu sözler hatâdır. Allah kimseye zulmetmez. Bütün mülk O'nundur.

Zulmü ancak başkasının hakkına tecavüz vâki oluncadır.

Dua kibri kırar. Kabul olunmazsa kaderinde yok demektir. Ahiretde başka mükâfatlar verilir...

Sen kaderinde olup olmadığını bilemezsin. Kalp gözün açıldı mı fazilet kapılarını baş gözüyle görmeye başlarsın. O zaman baş gözün maddi göz değil, kalp gözüdür. Yakın nurudur. Bu nur iç âlem parladıktan sonra dışa vurur. Bu sözler onun tam bir Veli olduğunun delili sayılır. Kendiliğinden konuşmaz. Bir tecelli almıştır. Kaderle hareket eder.

Gönlü gözü tok olan Allah yolunun yolcuları ile sohbete devam et.

Onlara karşı mütevazi ol.

Fakirle sohbet et. Allah dostlarına hizmet et.

Senden aşağıları ile çekişme, küçük düşersin.

Üstün kimselerle uğraşma gücünü boş yere sarfetmiş olursun.

Kendin gibilerle itişme mağrur sayılırsın.

Hatâ etmek birşey değildir. Hatâ ettiğini unutmak kötüdür.

Haset insanı kötülüğe değil, iyileri kötülemez götüür. Kuvvetin zayıflıktan çok desteğe ihtiyacı vardır.

Tüy zayıftır. Uzun zaman düşmeden havada kalır.

Dededen intikal etmiş nelerimiz varsa hepsini istihfaf etmek, cahil devrimcilerle, batıcılarımız için adeta bir kanun hükmünü almıştır. Dedelerimiz 9. ve 10. asırlarda İslâmiyeti kabul ettiklerine göre Türk'ün İslâmlığı bin seneyi geçmiyor demektir.

Dedelerimizin canını feda ettiği dine bugün birçok sapıklar çöl dini, Aziz Kur'anı Kerim'e çöl kanunu diyerek, çöldeki yaşayan hayvanları bile utandıracak bir dereceye düşmektedirler.

Bunları söyleyen cahil garp hayvanlarıdır. Beni Adem, Ademoğulları, Nas, insan cinsi insanlardır.

Âlemler bütün beşeriyet olarak Kur'anda zikredilir şeklinde insanlıktan bahsedilmektedir.

İslamiyette renk, ırk ve millet farkı olmamasının sebebi de herşeyden evvel onun alemşumul bir din olmasındandır.

"Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik"

Bütün Kur'anı Kerim'de konuşan Allah'tır. Peygamber efendimiz ise vahyin tebliğine vasıta olmuştur. Ondört asır geçmiş olmasına rağmen hazreti Resul zamanımızda günün adamıdır.

İnsan ayet okuduğu zaman kendisi konuşmuyor. Dikkat edin. Allah konuşuyor. Vahiy makinesi olursun. Resulullah yerine geçiyorsun. Bu lakırdılardan anlayanların ne kadar temiz ve ne kadar büyük bir edep içinde olmaları lâzım geldiğini düşününüz. Bu sıraya girmek için size islâmi bir hikâye anlatacağım:

Hikâyenin ismini de sözüm biterken söyleyeceğim... Küçük çocuk henüz yaradana karşı gelmemiştir. Çocuğa hürmet et.

Büyük için de bu benden yaşıdır., benden daha çok ibadet etmiştir.....

Âlimi görürsen bu alimdir. Benim bilmediğimi biliyor, bana verilmeyen ona verilmiştir Onun bildiğini ben bilmiyorum.

Cahili görürsen, o bilmeyerek günah işliyor, ben bilerek yapıyorum.

Kahinle konuşursan belki dine gelir, imanlı olur. Belki ben de günahlarımın yüzünden imansız gidebilirim. Sonumuzun ne olduğu bilinmez.

İşte bu tevazu denilen haslettir. Birçokları tevazu içinde olduklarını sanırlar. Ama onları islam laboratuvarında tahlil ederseniz, hepsinin hayırsız dalkavuk oldukları meydana çıkar.

Hikâyenin ismi İslâm tevazuudur.